
Fakulty si prošetřujeme

Fakulty si prošetřujeme

30.11.2009, rubrika: report, strana: 66, autor: MARTIN RYCHLÍK

Do protiplagiátorské databáze se zapojíme za pár měsíců, říká rektor Univerzity Karlovy

VÁCLAV HAMPL

Rektorem Univerzity Karlovy (UK), největší vysoké školy v Česku s 52 tisíci studenty, se stal opět Václav Hampl. Školu, jež se v šanghajském žebříčku světových univerzit umístila na 259. místě, by chtěl posunout do první dvoustovky. Aktuálně se však musí věnovat kontrolám na sedmnáctce fakult, neboť Českem otráslý podvody na plzeňských právech.

* EURO: Domníváte se, že plzeňský případ celkově postihl důvěru ve vysoké školství?

HAMPL: Ano, i když asi v různé míře. V tuto chvíli je pochopitelná a na místě ostražitost k tomu, kde se co děje a co které tituly fakticky obnášejí. Od doby, kdy skandál na Západočeské univerzitě (ZČU) vypukl, už se udělalo hodně na kontrole systému. Potvrzuje se, co jsem si od počátku myslel, že je to výjimka potvrzující pravidlo.

* EURO: Zkontrolovali jste na UK své mechanismy?

HAMPL: Ano. Máme za sebou zevrubnou kontrolu na právnické fakultě. Logicky, existuje tam jistá, i když nijak velká míra spolupráce s Právnickou fakultou ZČU. To, že si fakulty vypomáhají, je v akademickém světě běžné. Naše kontrola ukázala, že na PF UK je pořádek i navzdory tomu, že fakulta patří k těm, jež byly těžce postiženy povodněmi v roce 2002, kdy byla část archivu zničena.

* EURO: Říká se to o odplavené diplomce Stanislava Grosse...

HAMPL: Protokoly o povodňových škodách z roku 2002 dokládají, že šlo o celé souvislé regály. Ale kompletní studijní dokumentaci včetně oponentských posudků, záznamů o státních zkouškách a podobně, to vše jsme jednotlivě prověřili.

* EURO: Jak jste reagovali na neobratné vyjádření budoucího děkana Jakuba Končelíka o „rychlodoktorech“ na FSV UK? Obratem jste vydávali vysvětlující zprávu.

HAMPL: Řešili jsme to bleskovou důkladnou kontrolou. Vyčlenil jsem několik lidí z bezprostředního vedení univerzity na asi tři dny, a ti jednotlivě prověřili všechna doktorská studia, jež trvala kratší než standardní dobu: dizertace, oponentské posudky, dokumentaci. Nepřekvapilo mne, že je tam zcela jednoznačně vše v pořádku.

* EURO: Jiný průšvih tedy nečekáte?

HAMPL: Právě se rozbíhá další kontrola. Fakulty dostaly seznamy absolventů, které musejí prověřit. Nám dodají dokumentaci. První vlna byla na právech, teď to běží na ostatních fakultách. Nechci říkat apriorně, že se u nás nemůže vynořit žádná administrativní nedokonalost; vždyť máme za poslední dekádu řádově padesát tisíc absolventů. Jsem si ale jist, že se neobjeví nic podobného problémům v Plzni.

* EURO: Nepletu-li se, UK se zpočátku nezapojila do protiplagiátorské on-line databáze diplomek, kterou zaváděla Masarykova univerzita. Proč?

HAMPL: Moc se to neví, ale UK je nejvýkonnější institucí v Česku nejen z hlediska základního výzkumu, ale je také velmi výkonná v aplikovaném výzkumu. V základním výzkumu není se zveřejňováním problém, je to integrální součástí vědeckého procesu. Ale v aplikacích je třeba myslet i na ochranu know-how a citlivých dat. Opatření, které by paušálně nutilo ke zveřejňování diplomových a dizertačních prací na webu, by z tohoto hlediska bylo problematické. Chtěli jsme to mít nejprve právně dořešené. Věc máme hotovou do té míry, že co se týče seminárních prací, na tom už se účastníme. U kvalifikačních prací je začínáme kontrolovat v prvním čtvrtletí roku 2010.

* EURO: Přibývá docentů, již se habilitují v raném věku. Vedoucí kateder je k tomu tlačí kvůli akreditacím oborů. Nemohou se na UK vynořit nějak „rychlodocenti“?

HAMPL: UK považuje náročnou laťku akademických kvalifikací za zásadní aspekt svého fungování. Každá habilitace prochází po schválení fakultní vědeckou radou mým posouzením společně s prorektory. Na druhé straně chci, aby se lidé stávali docenty pokud možno už v mladém věku. Málo platné, hlava bývá v té době pružnější. Pozvolný pokles věku docentů u nás souvisí s tím, že už máme co do činění s generací, která začala jezdit do zahraničí, je zapojená v mezinárodních projektech, a docentské návrhy, jež mívám v rukou, jsou bez ohledu na věk většinou velmi dobré. Zde žádnou starost nemám.

* EURO: Jaké jsou vaše priority pro následující rektorské období?

HAMPL: Ty se odvíjejí od toho, jak si univerzitu představuji. Musí jít o vrcholové vědecké pracoviště nejen v rámci Česka, tím už je, ale v rámci Evropy a světa. A musí být místem, které je příjemné pro ty, kteří tam pracují a studují. Víím ale ve vědeckém výkonu o věcech, kde je potřeba přidat.

* EURO: Kde musíte přidat?

HAMPL: Docela dobře si vedeme v kvantitě produkce. Nárůst vědecké publikační aktivity v posledních letech je impresivní. Nicméně musíme se zlepšit v relativní produkci na jednoho vědce, hlavně ve srovnání s předními světovými univerzitami. Druhá věc jsou, řekněme, kvalitativní ukazatele produkce. Ty se obtížně měří, ale docela dobře se odhadují třeba podle relativní citovanosti. V rámci Česka si stojíme dobře, v rámci prestižních světových univerzit, kam chceme patřit, se v tomhle potřebujeme zlepšit. Důležité je i vytváření mezinárodního prostředí na UK.

* EURO: Budou obory vyučovány kompletně v angličtině?

HAMPL: Některé už jsou, hlavně medicína a také například ekonomie. Studentů těchto oborů máme dnes kolem dvou tisíc. Nicméně je to jedna z věcí, které bychom měli ještě zlepšit.

* EURO: Máte 17 fakult. Je ve hře vznik nové?

HAMPL: Nemám takový úmysl.

* EURO: Rozpočet UK se pohybuje kolem sedmi miliard korun. Jaké jsou výhledy?

HAMPL: Nárůst rozpočtu se v posledních letech zpomalil. Ale dochází k výrazné změně struktury příjmů. Před šesti lety činila státní dotace na vzdělávání skoro polovinu rozpočtu, dnes je to sotva třetina. Stejnou část tvoří vlastní příjmy. Finance na vědeckou práci (výzkumné záměry či granty) představují něco přes čtvrtinu rozpočtu.

* EURO: Jak funguje spolupráce s průmyslem? Nabízí se matfyz či přírodověda...

HAMPL: I když je UK zaměřena spíše na základní výzkum, spolupráce s aplikační sférou je dosti živá. Kromě zmíněných fakult je dobrým příkladem třeba spolupráce farmaceutické fakulty a lékařských fakult s farmaceutickým průmyslem. Někde, typicky v informatice, funguje způsob, který je dnes významným přínosem univerzit jinde ve světě, totiž že studenti a čerství absolventi rychle začínají s vlastními firmami.

* EURO: Moderním slovem je spin-off firma. Proč má UK jenom jednu – AB Pharmu?

HAMPL: Protože jsme s tím začali relativně nedávno, za mého minulého období na základě předchozích přípravných prací. Jde tak trochu o pilotní záležitost. Ukazuje se, že různých problémů, které je třeba překonat, je celá řada.

* EURO: Jak jste spokojeni s činností univerzitního inkubátoru?

HAMPL: Máme centrum pro transfer technologií. Celkem to naplňuje očekávání, které stojí na zkušenostech ze světa, že z počátku mnoho peněz nepřináší. Po několika let je to investice. Jsme právě ve fázi, kdy nás to sice nestojí mnoho peněz, ale bilance ještě není kladná. Nicméně věci běží dle plánu. Je to nadějně.

* EURO: Dle odborníků na PR nemá UK jednotnou prezentaci, každá z fakult má jiný web, formuláře...

Chystáte změny?

HAMPL: Ano. Vidím to jako jednu z věcí, které by bylo dobré udělat. Nemyslím si, že by šlo o něco, co by nás úplně zásadně poškozovalo, ale je to na řadě.

* EURO: Konkrétně?

HAMPL: Zadáváme soutěž na projekt ohledně jednotného manuálu. Teď je to v jednání.

Prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. (47) V únoru zahájí své druhé funkční období coby 507. rektor Univerzity Karlovy. Vystudoval biologii na PřF UK, pracoval na výzkumu plicních cév. Roku 2002 byl jmenován profesorem fyziologie na 2. LF UK. Rektorem byl prvně zvolen v roce 2005 poté, co byl předsedou Akademického senátu UK. V letošních volbách 22. října byl jediným kandidátem. Rektorem do roku 2014 byl zvolen 55 hlasy z 61 možných. Je ženatý, má tři děti.